

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

G-dinu Ivanu Brajoviću

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	11. VII	20 18	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/18-44		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministarki nauke dr Sanji Damjanović, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Koje aktivnosti, od početka 2018. godine, sprovodi Ministarstvo nauke u cilju povezivanja istraživanja i inovacija, jačanja ljudskih resursa za istraživanje, inovacije i konkurentnost, povećanja broja mladih istraživača na univerzitetima u Crnoj Gori i razmjene znanja između akademskog i privrednog sektora, kao i internacionalizacije istraživačkog rada? Koji su postojeći instrumenati podrške i kakve su bile namjere prilikom njihovog kreiranja? Koji djelovi sistema nauke i inovacija se pokušavaju poboljšati i koliko će novca biti uloženo putem različitih instrumenata podrške?

Obrazloženje:

Prilikom rasprave i usvajanja Zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu, iskazano je veliko zadovoljstvo svih društvenih činilaca povodom povećanja budžeta za Program nauka, koji se realizuje u okviru Ministarstva nauke. Budžetom za 2018. godinu, kada je u pitanju pomenuta stavka Budžeta, planiran je iznos od 4,6 miliona eura, koji je 2017. godine iznosio 2,8 miliona eura, što je predstavljalo povećanje od 63%.

Iz Ministarstva nauke je najavljeno da će jedna od politika Ministarstva biti usmjerena na poboljšanje ljudskih resursa u naučno istraživačkoj djelatnosti putem zapošljavanja većeg broja mladih ljudi i doktoranata na istraživačkim i inovativnim projektima, koji će uključivati aktivni pristup najboljim evropskim naučnim organizacijama, čime će se uticati na smanjenje odliva talenata iz Crne Gore.

Takođe, najavljeno je i kreiranje novih finansijskih elemenata sa ciljem podsticanja razvoja ambijenta za rad i kreiranje boljih uslova za samozapošljavanje mladih produktivnih ljudi.

Evidentno je da je Ministarstvo nauke, ove godine, raspisalo dva konkursa za finansiranje istraživačkih i inovativnih projekata i smatram da je bitno detaljnije navesti benefite koje će pomenuti konkursi omogućiti naučno-istraživačkoj zajednici u Crnoj Gori .

POSLANIK
Radule Novović

CRNA GORA

MINISTARSTVO NAUKE

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	18. 7.	20	18	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-64-2/18-77/2			
VEZA:				
EPA:				
SKRAĆENICA:			PRILOG:	

Broj: 01- 1747/2
Podgorica, 17. jul 2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Na osnovu člana 187 stav 1 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, poslanik Radule Novović postavio je Ministarstvu nauke sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

„Koje aktivnosti od početka 2018. godine sprovodi Ministarstvo nauke u cilju povezivanja istraživanja i inovacija, jačanje ljudskih resursa za istraživanje, inovacije i konkurentnost, povećanje broja mladih istraživača na univerzitetima u Crnoj Gori i razmjene znanja između akademskog i privrednog sektora, kao i internacionalizacije istraživačkog rada? Koji su postojeći instrumenti podrške i kakve su bile namjere prilikom njihovog kreiranja? Koji djelovi Sistema nauke i inovacija se pokušavaju poboljšati i koliko će novca biti uloženo putem različitih instrumenata podrške?“

Na postavljeno poslaničko pitanje, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, Ministarstvo nauke daje sljedeći:

ODGOVOR:

Krajem prošle godine usvojena je nova Strategija naučnoistraživačke djelatnosti koja je vrlo fokusirana i oslanja se na prethodna iskustva, ali predviđa i nove mjere i instrumente kako bi se poboljšao kvalitet istraživanja i podstaklo kreiranje inovativnog ekosistema u Crnoj Gori.

Prvo bih se osvrnula na jačanje ljudskih resursa, što je zapravo i prvi definisani cilj u Strategiji. Svjesni smo da su ljudski resursi i istraživački kapaciteti od presudnog značaja ne samo za uspješnu implementaciju politike naučnoistraživačkog razvoja, već i za sveukupni društveno-ekonomski razvoj zemlje. Jedan od najvećih problema, ne samo Crne Gore već cijelog Regiona, je odliv talenata.

U cilju podsticanja što boljeg kvaliteta naučnoistraživačkog kadra i njihovog zadržavanja u zemlji, neophodno je uvesti i istrajati u sprovođenju niza konkrentnih mjera. **Jedna od njih je zapošljavanje doktoranada kroz projektno angažovanje**, uz atraktivne uslove koji uključuju obavezno stručno usavršavanje i internacionalizaciju, tj. povezivanje sa renomiranim naučnim institucijama, ali i privredom. Prepoznali smo neke barijere u našem sistemu, poput nepostojanja istraživačkih pozicija na univerzitetima, što otežava projektno angažovanje, jer je postojeći sistem zapošljavanja prvenstveno baziran na nastavi, kao i visoke školarine za doktorske studije, itd.

Vlada Crne Gore je nedavno usvojila Program jačanja ljudskih resursa u istraživanjima, i biće formirana interesorna radna grupa koja će se baviti prethodno navedenim. Ministarstvo nauke je našlo način da se već **sada zaposli** grupa mladih istraživača kroz novi konkurs za dodjelu atraktivnih stipendija doktorandima, koji će biti isključivo posvećeni radu na projektima, odnosno istraživanjima. Izdvojili smo čak milion i po eura za period od tri godine i cilj je da nakon toga postignemo kritičnu masu od 50-ak najboljih istraživača. Ovaj konkurs je jedinstven u cijelom regionu, jer će pored oslobađanja školarina biti osigurana stipendija sa visokim mjesečnim iznosom, od čak 700 eura, a uz to će mentoru i doktorandu biti omogućen iznos do 10.000 eura godišnje za istraživanje i rad na projektu.

Dodatna podrška koju je omogućilo Ministarstvo nauke, a na čemu smo radili od početka 2017. godine, je proširivanje naučnoistraživačkog ambijenta i pristup velikim naučnim infrastrukturama i modernim tehnologijama, kroz povezivanje Crne Gore sa renomiranim međunarodnim institucijama. S tim u vezi, Crna Gora je postala punopravni član EMBL i EMBO (vodeće institucije iz oblasti tzv. „nauka o živim sistemima“, medicine, genetike, biologije, inženjeringa), potom najvećeg projekta u CERN-u (CMS eksperimenta), a takođe su napravljeni i prvi kontakti u cilju saradnje sa Evropskom svemirskom agencijom ESA i njemačkim Institutom GSI-jem.

Uvjereni smo da će dosadašnje realizovane mjere dati vidljive rezultate u prilično razumnom roku, jer samo kvalitetna naučnoistraživačka zajednica u čijim timovima su mladi ljudi predstavlja pravi društveni resurs, tj. katalizator ideja privlačnih za biznis koji pokreće privredni rast.

Kada je u pitanju povezivanje privrede i akademske zajednice, tj. uspostavljanje efikasnog inovativnog ekosistema, potrebno je obezbjediti prvo infrastrukturu, odnosno ambijent za razvoj inovacija i prenos tehnologija, a takođe i razviti nacionalnu politiku za podsticanje svih inovativnih komponenti. Intenzivno se radi na uspostavljanju prvog Naučno-tehnološkog parka, koji predstavlja jedan od strateških i prioritarnih projekata Vlade Crne Gore. Trenutno je u toku izrada projektne dokumentacije. Uz to, shvatili smo da je od velike važnosti stimulativan fiskalni sistem za ulaganje u inovativnu djelatnost i zapošljavanje visokokvalifikovanog kadra. U toku je formiranje interesorne grupe koja će sagledati mogućnosti uvođenja poreskih olakšica. Dodatno, krajem prošle godine aplicirali smo za novi specijalni instrument podrške inovativnim startapovima kod Evropske Komisije i Crna Gora je prva zemlja u Regionu koja koristi ovaj instrument. Već naredne nedjelje eksperti Evropske komisije boraviće u Crnoj Gori i otpočeće rad sa grupom koja će okupiti sve relevantne aktere na nivou Vlade, ali i ostale ciljane grupe, kako bi se oformio tim stručnjaka na nacionalnom nivou koji bi zajednički radio na preporukama Evropske komisije i izradio Program podsticanja startapova.

Realizacija navedenih mjera zahtijeva vrijeme i kontinuitet. Međutim, polazeći od činjenice da je crnogorskoj privredi neophodan tehnološki oporavak, visokokvalifikovani kadar i inovativne ideje koje potiču iz domaće naučnoistraživačke i inovativne zajednice, došli smo na ideju da osmislimo Program koji bi sveobuhvatno tretirao postojeće barijere i ponudio adekvatne odgovore na ove izazove.

Nadalje, prije nekoliko dana objavljen je Konkurs za dodjelu grantova za inovativne projekte, sa ukupnim iznosom sredstava od milion eura (100.000 eura po grantu). Rad na ovom konkursu je zahtijevao ozbiljan i sistemski pristup jer smo primijenili EU standarde.

Zapošljavanje visokokvalifikovanog kadra u svrhu razvoja novih proizvoda i usluga se obično u našoj privredi smatra skupim i zato nedostupnim, pa umjesto da gradi, privreda gubi konkurentnost na globalnom tržištu. Stoga, upravo je jedna od važnih komponenti ovog konkursa omogućavanje zapošljavanja visokokvalifikovanog kadra u privrednom sektoru.

Nadamo se da ćemo kroz ovaj konkurs prepoznati inovativne niše, oživjeti novu interakciju među učesnicima, ali i prepoznati potencijale konkurentnosti na globalnom tržištu.

Uz sve navedeno, Ministarstvo nauke predvodi Vladinu inicijativu na uspostavljanju Strategije pametne specijalizacije, u čiji proces je uključeno preko 250 stručnjaka i praktičara iz privrede, koji putem sektorskih dijaloga upravo definišu razvojne fokuse za buduću crnogorsku privredu, što će biti važan doprinos brojnim razvojnim projektima u našoj državi. Ovim putem trebalo bi da se omogući sabiranje snaga i zajedničko djelovanje u oblastima u kojima Crna Gora ima šanse da bude konkurentna na širem planu i da otvori neke nove, do sada nedovoljno prepoznate prilike. Pozivamo cjelokupnu crnogorsku javnost da se uključi u ovaj proces, jer se davanje mišljenja, ideja i predloga može obaviti putem platforme na internetu, na portalu e-Uprave.

MINISTARKA

Sanja Damjanović
Dr. Sanja Damjanović